

Länstyrelsen
Västra Götaland

Yttrande
2021-05-19

Diarienummer
530-7379-2021

Sida
1(18)

Regeringskansliet
Miljödepartementet
m.remissvar@regeringskansliet.se

SOU 2020:83 Havet och människan

Er beteckning: M2021/00092

Länstyrelsen Västra Götaland yttrar sig över Miljömålsberedningens delbetänkande Havet och människan (SOU 2020:83). Detta är ett samlat yttrande från Länstyrelsen Västra Götaland och Vattenmyndigheten för Västerhavet.

Sammanfattning

Länstyrelsen anser att delbetänkandet ger en ingående bild av havets olika komplexa miljöproblem och presenterar många viktiga förslag för att utveckla arbetet med landets kust- och havsmiljöer. Länstyrelsen välkomnar att det har tagits ett helhetsgrepp och att olika delar har belysts när det gäller att hitta vägar framåt för att uppnå miljömålet *Hav i balans samt en levande kust och skärgård*. Många bra åtgärder föreslås, inklusive flera viktiga förstärkningar i regelverket, som skulle underlätta det arbete som länstyrelsen bedriver för att uppnå miljökvalitetsmålet.

Länstyrelsen konstaterar dock att Östersjön dominerar när det gäller övergödning. Det anser vi är missvisande, då även Västerhavet har stor övergödningproblematik. Det är viktigt att det fortsatta arbetet med flera av förslagen tar hänsyn till olikheterna mellan Östersjön och Västerhavet och att det görs studier i båda, då det inte går att generalisera mellan de bägge haven.

Länstyrelsen konstaterar även att delbetänkandet har hämtat stora delar av sina resonemang, sin bakgrundsanalys och problembeskrivning samt delar av sina konkreta förslag inom vattenförvaltningen från en annan statlig utredning, Vattenförvaltningsutredningen (SOU 2019:66), som för närvarande bereds inom Regeringskansliet. Även om förslagen i delbetänkandet *Havet och människan* inte pekar ut en lika tydlig riktning när det gäller konkreta förändringar i exempelvis organisationsstrukturen, är de båda utredningarnas förslag om centralisering av handläggning och beslut likartade inte helt oproblematiska om de genomförs. Flera remissinstanser var starkt kritiska till den tidigare utredningens förslag, inte minst länstyrelserna och Statskontoret. Vi är förvånade att denna utredning inte har tagit mer intryck av det föregående remissutfallet.

Utredningen nämner behovet av att samordna alla de processer som verkar för att uppnå miljökvalitetsmålen och andra relaterade mål som syftar till en god miljöstatus i våra hav. Länstyrelsen delar uppfattningen att samordning av alla dessa processer är önskvärt, men ser samtidigt en del svårigheter att i praktiken få in dessa arbetsfält i samma spår då de styrs utifrån olika direktiv och lagstiftningar och med processer som ser helt olika ut i konstruktionen.

1 Författningsförslag

1.1 Förslag till havsmiljölag

Länsstyrelsen tillstyrker förslaget om en ny havsmiljölag i princip. Det är viktigt att den föreslagna lagen blir fullt kompatibel med gällande lagstiftning. Det krävs ytterligare utredningsarbete innan en ny lag införs.

Länsstyrelsen har även följande synpunkter på författningsförslaget:

Det saknas en definition i 1 § av havsmiljöarbete.

Definitionen i 3 § av ekosystemansatsen är otillräcklig och behöver kompletteras. En hänvisning bör göras till Malawi-principerna; i synnerhet bör det framgå att ekosystemansatsen utgår ifrån att förvaltningen ska decentraliseras och skötas på lämplig nivå (princip 2, 6, 7). Dessutom bör det ingå att förvaltningen ska vara adaptiv (princip 9) och ta sin utgångspunkt i ekosystemens struktur och funktion (princip 4, 8), det vill säga att förvaltningen utgår från naturens förutsättningar och inte människans (jämför MB 1 kap. 1 §).

Länsstyrelsen ställer sig frågande till kravet i 5 § på att regeringen varje mandatperiod ska ta fram en havsmiljöproposition, oavsett om det finns behov av förslag på nya författningar eller ej. Vi anser att det istället bör föreskrivas att regeringen ska ta fram en handlingsplan som ska innehålla en resultatanalys och beskrivning av planerade åtgärder för att uppnå miljökvalitetsmålet *Hav i balans samt levande kust och skärgård* varje mandatperiod och att en proposition med nya författningsförslag enbart läggs om det beroende på vad som krävs enligt denna handlingsplan.

1.36 Förslag till förordning om ändring i förordningen (2017:868) med länsstyrelseinstruktion

Länsstyrelsen vill att det tydliggörs vad som menas med en beredningsfunktion för arbetet med havs- och vattenmiljöförvaltningen, särskilt om och i så fall på vilket sätt som denna beredningsfunktion skiljer sig från länsstyrelsens beredningssekretariat som föreskrivs i förordningen (2017:872) om vattendelegation 6 §. Länsstyrelsen anser att det bör förtydligas om det är en ny funktion som ska skapas som ska ersätta länsstyrelsens beredningssekretariat.

9 Ekosystemansatsen

9.2.1 Ekosystemansatsen behöver regleras i lag

Länsstyrelsen tillstyrker förslaget om att ekosystemansatsen definieras i lag.

Som komplement till förslaget att reglera ekosystemansatsen i lag, anser Länsstyrelsen att mer kunskap och riktad forskning kring ekosystembaserad förvaltning behövs, då den är svår att verkställa och praktisera. Förslagsvis kan man avsätta områden där ekosystembaserad förvaltning införs fullt ut. I dessa områden kan forskare och regionala aktörer samverka för att komma fram till bästa metodik, testa teorier och utöka insamling av data om det behövs, för att slutligen föreslå långsiktiga förvaltningsåtgärder och styrning. För att ekosystemansatsen

ska fungera är det viktigt att den del av fisket som står för 90 % (de fem mest fiskade arterna) av allt fiske är representerad i samverkan med forskningen på ett relevant sätt.

I ett ekosystem ingår flera komponenter och ofta betraktas fisk som den viktigaste. Resten av systemet har man inte beaktat på samma sätt, men med en ekosystemansats kommer även de övriga delarna ha lika stor vikt i strikt mening. Är man beredd att avstå från fiske för att gynna andra komponenter som t.ex. zooplankton om samtliga viktas lika?

Vill man uppnå hållbara fiskbestånd kan man inte vänta för länge med förvaltningsåtgärder; fullständig kunskap om hela ekosystem kommer man troligen inte uppnå i närtid. Åtgärder som redan nu går att införa som olika selektiva lösningar inom trålfisket eller exempelvis följa ICES rådgivning angående utkastförbud, eller minska säl- och skarvförekomst, kommer att öka fiskbestånden.

11 Havsmiljöarbetet har många mål, kriterier, indikationer och andra mätetal

11.5.1 Tydligare preciseringar av mål för havets miljö tillstånd

Länsstyrelsen avstyrker förslaget om att ersätta nuvarande preciseringar för miljö kvalitetsmålet *Hav i balans samt levande kust och skärgård* med de tre EU-direktiven havsmiljödirektivet, vattendirektivet samt art- och habitatdirektivet. Länsstyrelsen ser en risk i att de föreslagna preciseringarna blir svårtolkade och att det blir svårt att greppa vilket miljö tillstånd som ska uppnås. Syftet med miljömålen är att beskriva vad som är en god miljö i Sverige och de är utgångspunkten för hela samhällets arbete med miljö frågor, de inte bara till för myndigheter. EU-direktiv är utformade för att omsättas i det nationella regelverket, inte att tillämpas rakt av.

Miljömålsberedningen anger i delbetänkandet att ändrade preciseringar kommer att medföra minskad administration genom att en särskild uppföljning inte behövs för miljö kvalitetsmålet eftersom det går att utgå från annan befintlig uppföljning, utvärdering och rapportering enligt EU-direktiven. Länsstyrelsen tolkar detta som att miljömålet enligt förslaget inte längre ska följas upp inom den årliga miljömålsuppföljningen. Vi anser att detta är olämpligt då det skulle innebära en splittring av miljömålssystemet som helhet. Miljö kvalitetsmålen utgör dessutom den miljömässiga dimensionen av Agenda 2030, så även ur det perspektivet vore det olyckligt att lyfta ur uppföljningen. Vi skulle då förlora mycket av odelbarheten, både vad gäller sakfrågor och arbetsprocess.

Länsstyrelsen ser även risker med att ta bort preciseringarna *Bevarande av natur- och kulturmiljö värden* och *Kulturlämningar under vatten*. Kulturmiljö aspekterna får redan idag litet utrymme i miljömålsbedömningen, vilket också Miljömålsberedningen uppmärksammar. Förslaget går emot den grundläggande principen för hur miljömålssystemet är organiserat. Frågan om hur kulturmiljö ska hanteras i miljömålssystemet är principiellt viktig för miljömålssystemet som helhet. Att ta bort preciseringarna står dessutom i direkt motsats till länsstyrelsens aktuella regleringsbrevsuppdrag att ta fram ett samlat planeringsunderlag för kulturmiljöer som ett underlag i den nationella havsplaneringen. Även här riskerar man att förlora odelbarheten i arbetet med miljö kvalitetsmålen och därmed med

Agenda 2030 om dessa preciseringar plockas bort. Länsstyrelsen föreslår istället att centrala myndigheter får i uppdrag att utarbeta lämpliga uppföljningsmått för kulturmiljövärdena.

12 Miljökvalitetsnormer

12.5.1 Harmonisering av miljökvalitetsnormer

Länsstyrelsen avstyrker förslaget om att Havs- och vattenmyndigheten bör få ett särskilt ansvar för att säkerställa ett samordnat genomförande av vattenförvaltningen, havsmiljöförvaltningen och art- och habitatdirektivet. Länsstyrelsen anser inte att detta är möjligt inom ramen för befintlig finansiering, utan att det kräver ökade resurser i alla led.

Länsstyrelsen instämmer dock i betänkandets slutsats om att miljökvalitetsnormer för hav och kustvatten behöver harmoniseras ytterligare för att säkerställa att normerna följs. Ett alternativ är att ge ett tydligt ansvar för harmonisering mellan berörda myndigheter och säkerställa det genom ökade resurser till arbetet. Innan ett harmoniserat ansvar av miljökvalitetsnormer föreslås för de tre olika direktiven bör också bedömningsgrunder harmoniseras, så att bedömningarna av behov av skydds nivå enligt de olika direktiven blir jämförbara.

Länsstyrelsen tillstyrker förslaget att harmonisera miljökvalitetsnormer för kustvatten som beslutas enligt havsmiljöförordningen med miljökvalitetsnormer som beslutas enligt vattenförvaltningsförordningen. Länsstyrelsen instämmer dock inte i alla argument om varför harmoniseringen är nödvändig. Att direktiven överlappar varandra är tydligt, men samtidigt har de lite olika perspektiv och inriktning. Om direktiven harmoniseras bättre, kan det bli tydligare att viss förvaltning enligt ett direktiv kan vara nödvändigt att genomföra, innan ett steg enligt nästa direktiv kan tas.

Delbetänkandet anger att tillämpningen av miljökvalitetsnormer enligt vattendirektivet skiljer sig i förhållande till miljökvalitetsnormer enligt havsmiljödirektivet. Om oklarheter och osäkerhet råder gällande hur normer enligt havsmiljödirektivet ska tillämpas i myndighetsbeslut, har Sverige som medlemsland möjlighet att lyfta frågor till förhandsavgörande från EU-domstolen. Att vattendirektivet och miljökvalitetsnormer för vatten ska tolkas som gränsvärdesnormer fick genomslag i den så kallade Weserdomen i EU-domstolen 2015.

Länsstyrelsen instämmer i behovet att förtydliga miljökvalitetsnormers bindande verkan och att sätta ytterligare press på att inkludera miljöhänsyn i samhällsutvecklingen. Samtidigt ser länsstyrelsen att det möjligen kan vara bättre att utveckla vägledningen kring hur hänsyn ska tas till miljökvalitetsnormer för vatten i myndigheternas och kommunernas arbete. Att miljökvalitetsnormer för sötvatten kan tolkas som att de har en större inverkan på miljöförvaltning än vad miljökvalitetsnormer för havskvaliteten har, tror länsstyrelsen beror på att vattendirektivet införlivades i svensk rätt flera år tidigare än havsmiljödirektivet. Sannolikt kommer praxis för hur hänsyn ska tas till miljökvalitetsnormer för havsmiljön också att utvecklas.

Länsstyrelsen tillstyrker förslaget om att fiskförvaltningen behöver bidra till att nå havsmiljödirektivets miljö kvalitetsnormer. Det är viktigt att ICES-rådgivningen, fiskeripolitiken och havsmiljöförvaltningen harmoniseras, så att indikatorer, variabler och tröskelvärden blir samstämmiga.

12.5.2 Utformning och beslut om miljö kvalitetsnormer

Länsstyrelsen avstyrker förslaget om att ett gemensamt beslutsorgan ska besluta om miljö kvalitetsnormer och avstyrker de tre tänkbara alternativ som presenteras i delbetänkandet. En av grundprinciperna i vattendirektivet är att besluten ska fattas så nära de platser där vattnet påverkas eller används som möjligt, att de ska anpassas till regionala och lokala förhållanden och att det krävs samarbete och samverkan med berörda lokala och regionala aktörer. Det är viktigt att beslutsfattandet i regionala och lokala frågor inom vattenförvaltningen inte förskjuts till en nationell myndighet. Vattendelegationerna har bred sammansättning, omfattande kunskaper och god förankring i både olika sakfrågor och olika geografiska delar av vattendistriktet. För att utveckla harmoniseringen av miljö kvalitetsnormer mellan havs- och vattenförvaltningen, anser länsstyrelsen att ökad samverkan är ett bättre första steg än en gemensam beslutsordning.

Länsstyrelsen avstyrker även förslaget att Havs- och vattenmyndigheten bör få i uppdrag att se över att miljö kvalitetsnormerna i större utsträckning utformas så att åtgärder enligt 5 kap 9 § miljö balken kan genomföras och målen kan nås. Förslaget är motsägelsefullt och bakvänt. Enligt vattendirektivet är de mål som ska nås motsvarande de miljö kvalitetsnormer som vattendelegationerna beslutar om. Medlemsländerna är alltså skyldiga att vidta åtgärder så att normerna kan nås och inte tvärt om.

13 Åtgärdsprogram och åtgärdsarbete

13.9.1 Det behövs ett gemensamt åtgärdsprogram för havs- och vattenmiljön

Länsstyrelsen delar inte Miljömålsberedningens bedömning att det behövs ett gemensamt åtgärdsprogram för havs- och vattenmiljön, då bedömningen inte tar hänsyn till det grundläggande kravet i vattendirektivet att varje medlemsstat ska upprätta ett åtgärdsprogram för varje avrinningsdistrikt. Tydligheten i havs- och vattenförvaltningen riskerar att gå förlorad, då roll- och ansvarsfördelning mellan vattendelegationerna och regeringen skulle bli oklar. Detta saknas i delbetänkandets konsekvensanalys.

Länsstyrelsen instämmer i att en viss ökad harmonisering kan vara nödvändig i och med att vissa steg i genomförandet av de olika direktiven är beroende av varandra, men anser inte att utredningen i delbetänkandet lyckas beakta de många processer som redan idag pågår för att lösa just de problem man identifierat. Det innebär att flera av de framlagda förslagen riskerar att motverka det redan pågående utvecklingsarbetet och ge upphov till stora omställningskostnader.

Länsstyrelsen vill lyfta fram det förslag om ökad politisk styrning som vattenförvaltningsutredningen framhöll som en viktig del för att just öka åtgärdstakten i vattenförvaltningsarbetet. Regeringen skulle kunna markera genomförandet av åtgärdsprogrammet genom att föra in det i regleringsbrevet till

de statliga myndigheterna och länsstyrelserna. I detta sammanhang behöver även finansieringsfrågan från staten tas upp.

13.9.2 Regeringen ska besluta om åtgärdsprogrammet

Länsstyrelsen anser att förslaget inte är förenligt med vattenförvaltningsförordningens distriktsprincip men ser positivt på att regeringen och riksdagen tar en tydligare roll och ansvar för åtgärdsprogrammets inriktning och finansiering. Det är otydligt vad utredningen egentligen föreslår att regeringen ska besluta om och hur förslaget förhåller sig till det nuvarande systemet.

Länsstyrelsen anser att det är oklart i förslaget vem som ska genomföra det lagstadgade samråd, som beslut om åtgärdsprogram måste föregås av. Det är viktigt att besluten om miljö kvalitetsnormer, åtgärdsprogram och förvaltningsplan är nära sammankopplade, varför de bör beslutas i ett sammanhang och inte skiljt från varandra. Det framgår heller inte hur processen är tänkt att fungera mellan vattenmyndigheterna och regeringen i den löpande förvaltningen, exempelvis från vilken instans som domstolarna ska inhämta yttrande kring miljö kvalitetsnormer för vatten i enlighet med nu gällande 22 kap 13 § miljöbalken.

För att tydliggöra roller och ansvar föreslår Länsstyrelsen att statliga myndigheters och kommuners ansvar och roller i vattenförvaltningsarbetet bör tydliggöras i författning. Åtgärder som är riktade till myndigheter enligt nu gällande åtgärdsprogram bör ingå regleringsbrev och uppgiften bör framgå av myndighetsinstruktionerna. Vidare bör åtgärder finansieras i myndigheternas budgetar. Det är viktigt med fortsatt utvecklad samverkan av uppföljningen för åtgärdsprogrammen. Uppföljningen bör även stärkas genom att Vattenmyndigheterna för avrinningsdistriktens åtgärdsprogram, likväl som Havs- och vattenmyndigheten för havets åtgärdsprogram, får formellt bemyndigande att samlat följa upp myndigheternas och kommunernas arbete med att genomföra åtgärder och rapportera det till regeringen.

13.9.3 Underlag och förslag till åtgärdsprogrammet

Länsstyrelsen avstyrker förslaget då vi inte ser att det blir någon större förändring jämfört med dagens system.

13.9.6 Finansiering av åtgärdsprogrammet

Länsstyrelsen anser att det viktigaste är att statliga myndigheter har möjlighet att äska medel under budgetprocessen. Då bör det uppskattade behovet beskrivas inom respektive län, liksom nationellt för de centrala myndigheterna, för att klara åtagandet att nå miljö kvalitetsnormerna.

14 Ingen gödning till havet

Länsstyrelsen anser att fokuset på Östersjön i detta kapitel kan tolkas som att endast egentliga Östersjön har övergödningssproblematik. Det är missvisande då även Västkusten har stora problem med övergödning.

14.18.1 Ett helhetsgrepp på styrmedel och åtgärder för att nå Ingen övergödning

Länsstyrelsen delar Miljömålsberedningens bedömningar om helhetsgrepp på styrmedel och åtgärder, men ser att delbetänkandet i den sammanvägda bedömningen endast lyfter att det havsregionala samarbetet inom Helcom är nödvändigt. Länsstyrelsen anser att även arbetet med Nordsjön och OSPAR måste ingå på motsvarande sätt.

14.18.2 Mål för minskad övergödning

Länsstyrelsen avstyrker förslaget om att Jordbruksverket blir miljömålsansvarig myndighet för miljö kvalitetsmålet *Ingen övergödning*. Länsstyrelsen håller med om att jordbruket är viktigast att fokusera på för att klara målen för minskad övergödning till sjöar, vattendrag och havet och att Jordbruksverket har en viktig roll i genomförandet av att minska övergödningen från jordbruket. Länsstyrelsen ser dock inte vilka fördelar eller effektivitetsförbättringar som skulle skapas vid ett byte och anser att det är viktigare att Jordbruksverket, Havs- och vattenmyndigheten och Naturvårdsverket samarbetar aktivt.

14.18.3 Öka återföringen av fosfor och kväve

Länsstyrelsen delar Miljömålsberedningens bedömning att det är bra att öka återföringen, framförallt av fosfor.

Länsstyrelsen anser att delbetänkandet lägger för stor vikt vid att naturgasen är en begränsad resurs. Fossila bränslen ska fasas ut oavsett och kväveframställningen måste baseras på förnybara energislag framöver. Rimligtvis kommer kostnaderna öka och därmed incitamenten till återföring av kväve. För kväve är det en kostnadsfråga och inte en resursfråga. Återföring innebär också att mindre mängder förs in i systemet vilket är positivt.

Gällande tillvaratagande av stallgödsel saknar Länsstyrelsen en beskrivning av på vilken nivå som till- och bortförsl av växtnäringsämnen ska balanseras (exempelvis inom länet, delavrinningsområde, per gård etc.).

Länsstyrelsen tillstyrker förslaget om innovation och teknikutveckling och anser att lagstiftning behöver kopplas in tidigt i utförandet av förslaget. Länsstyrelsen vill samtidigt framföra att teknikutveckling och innovation inte ensamt kommer att lösa miljöproblemen.

Länsstyrelsen tillstyrker förslaget att regeringen inom EU ska verka för att det införs en kvotplikt på inblandning av en minsta mängd återvunnen fosfor och kväve i mineralgödsel.

14.18.4 Minimera tillförsel av fosfor och kväve till mark och vatten

Länsstyrelsen tillstyrker förslaget om långsiktig satsning på lokala åtgärdssamordnare. På Länsstyrelsen Västra Götaland jobbar vi redan i dag med att stödja åtgärdssamordnare och börjar se att det ger positiva effekter i åtgärdsarbetet. Det är viktigt att förslaget utvärderas med avseende på fortsatta behov till 2030 och då inte bara utifrån snäv nyttokalkyl (kr per kg N/P).

Länsstyrelsen tillstyrker förslaget att Havs- och vattenmyndigheten och Jordbruksverket ska stå för en nationell stödfunktion. Länsstyrelsen vill dock poängtera att det, om två centrala myndigheter ska samordna rådgivnings- och stödfunktioner till lokala sammanhang, är viktigt att även ge det regionala ledet ansvar och verktyg. Det är bra att den föreslagna funktionen samordnas med Jordbruksverkets stöd till *Greppa näringen*, då projektet generellt bör kopplas tydligare till åtgärdsbehov på ett systematiskt sätt.

Länsstyrelsen tillstyrker förslaget att Jordbruksverket enligt sin instruktion ska bidra till att jordbrukets läckage av näringsämnen till vatten- och havsmiljön följer de beslutade miljö kvalitetsnormerna enligt 5 kap. miljöbalken.

Länsstyrelsen tillstyrker även förslaget att Jordbruksverkets instruktion ska föreskriva samverkan med Vattenmyndigheterna, Havs- och vattenmyndigheten och övriga berörda myndigheter.

Länsstyrelsen avstyrker förslaget att Jordbruksverket ska få meddela föreskrifter om vilka kustområden och länsdelar som är övergödningsskänsliga områden. Vi ser inte hur det kan bidra, utöver vad som redan görs inom vattenförvaltningen. Länsstyrelsen ifrågasätter också syftet med förslagets tillägg i den befintliga paragrafen, då den i stora drag omfattar alla jordbruksintensiva områden.

Länsstyrelsen håller med om att en växtodlingsplan eller motsvarande dokumentation kan bidra till att åkermarken inte tillförs mer fosfor än vad behovet är. I de allra flesta fall har dock lantbrukarna till stor del redan någon typ av växtodlingsplan vilket innebär att någon större effekt inte är att vänta.

Länsstyrelsen delar Miljömålsberedningens bedömning om effekterna av kvävegödsling i skogsbruket, men vill poängtera att ansvaret för att följa upp effekterna av kväveläckage redan ligger inom vattenförvaltningen. Ytterligare uppföljning behöver tydligt motiveras och det bör framgå hur det ska harmoniseras med det kartläggningsarbete som redan görs i vattenförvaltningen.

Länsstyrelsen tillstyrker förslaget att regeringen ska analysera negativa effekter av icke-försämringskravet enligt Weserdomen. Länsstyrelsen är medveten om att kravet innebär problem när avloppsreningsverk ska omprövas eller tillståndsprövas och att det i praktiken kan hindra utvecklingen av miljövänlig teknik. Vi påminner dock om att även andra påverkanskällor omfattas av icke-försämringskravet. Översynen bör därför även omfatta hur hanteringen av andra påverkanskällor, som inte är föremål för prövning, ska hanteras för att en verksamhet inte ska drabbas orimligt hårt.

15 Farliga ämnen

15.9.5 Miljö kvalitetsnormer för grupper av farliga ämnen

Länsstyrelsen tillstyrker förslaget men ser behov av förtydliganden. Det är oklart vad som avses med formuleringen *miljö kvalitetsnormer för grupper av ämnen*, då det har olika betydelse inom vattenförvaltningen respektive havsmiljöförvaltningen.

Länsstyrelsen stödjer samverkan för att undersöka möjligheten att miljöpåverkan från flera ämnen ska kunna omfattas genom utveckling av bedömningsgrunder. Vi anser att även Läkemedelverket bör ingå i arbetet. Länsstyrelsen föreslår att förslaget innebär att utveckla gränsvärden/bedömningsgrunder/tröskelvärden för grupper av ämnen; att utveckla och vidareutveckla metoder för att bedöma status i miljön utifrån biologiska effekter; samt att inom detta arbete beakta om och i så fall hur detta kan tillämpas, regel- och resursmässigt. För att det ska vara möjligt att utreda vilka åtgärder som behöver genomföras, behöver det dock vara tydligt vilka utsläpp och vilken tillförsel som behöver åtgärdas.

Kapitel 16 Marint skräp

På sidan 741 står felaktigt: ”I Kosterhavets nationalpark plockas runt 20 ton skräp varje år till en kostnad av en miljon kronor.” Rätt uppgift är att vi i genomsnitt plockar 15 ton skräp per år till en kostnad av 1,5 miljoner kronor.

16.5.1 Etappmål om marint skräp ska utredas.

Länsstyrelsen tillstyrker förslaget då det kommer att bidra till ett ökat fokus på det marina skräpet.

16.5.2 Havs- och vattenmyndigheten får ett tydligt ansvar för frågor om marint skräp

Länsstyrelsen tillstyrker förslaget.

17 Förvaltning av fisk en del av havsmiljöförvaltningen

17.13.1 Ekosystembaserad förvaltning innebär bättre integrering av havsmiljö- och fiskförvaltning

Länsstyrelsen tillstyrker förslaget då fisk är en central del i ett fungerande ekosystem. Det är viktigt att förvaltningen ger önskat resultat och att bakgrundskunskapen är tillräcklig. En ökad regional förvaltning i samverkan med aktörerna inom området kan vara en förutsättning för en ekosystembaserad förvaltning då detaljerad kunskap ofta finns regionalt.

17.13.2 Fisket kan bidra till miljöåtgärder

Länsstyrelsen tillstyrker förslaget men anser det är avgörande att samtliga fiskeslag finns representerade, eftersom lokalt och regionalt fiske tenderar att vara underrepresenterat. Ersättningsmöjligheter kan möjligen underlätta för alla att delta i samverkan

17.13.3 Målen och rådgivningen för fiskförvaltningen harmoniseras med mål för havsmiljöförvaltningen

Länsstyrelsen tillstyrker förslaget då en harmonisering mellan styrande myndigheter och rådgivande organ är bra för att nå en hållbart långsiktig fiskförvaltning.

17.13.4 Kunskapen om fiskens roll i ekosystemet samt interaktioner mellan utsjö och kust måste utvecklas

Länsstyrelsen tillstyrker förslaget då fortsatt ökad kunskap är en grundförutsättning för att kunna förvalta utifrån ekosystemansatsen. För att utföra uppdraget kan regionala kunskaper samt möjligheter att genomföra regionala insatser för att testa åtgärder i praktiken vara nödvändig. Utmaningen ligger inte i bara i att begränsa ett fiske utan även att veta när ett bestånd ligger inom säkra gränser och begränsningen kan avslutas.

Länsstyrelsen anser även att förslaget bör kompletteras; Här bör även ingå ett samlat kunskapsunderlag om sälens och skarvens eventuellt reglerande roll av fiskbestånden och hur dessa bestånd påverkas av fiske, inklusive fritidsfiske.

17.13.5 Försiktighetsansatsen ska tillämpas vid misstanke om betydande ekosystemeffekter

Länsstyrelsen tillstyrker förslaget då det är viktigt att negativa effekter och oklara samband utreds, så att rätt åtgärder kan sättas in vid en obalans i ekosystem. Efter att åtgärderna har satts in, bör en uppföljning genomföras. Vid osäkerhet bör åtgärder först testas i ett avgränsat regionalt område för effektstudier.

17.13.6 Regleringar av fiske utanför skyddade områden för att bevara naturvärden och ekosystemtjänster

Länsstyrelsen tillstyrker förslaget att Havs- och vattenmyndigheten får i uppdrag att bedöma behov av ändringar av de så kallade inflyttningsområden för trålgränsen. Länsstyrelsen anser att detta bör göras i nära samverkan med länsstyrelserna, som ofta har en större kunskap om bottenförhållanden i dessa områden. Även när det gäller utflyttningsområden utanför trålgränsen bör Havs- och vattenmyndigheten samverka med länsstyrelserna. En sådan ändring av trålgränsen kan med fördel samordnas med länsstyrelsernas arbete med marina skyddade områden och marin grön infrastruktur. Om området också skyddas, så underlättar det samrådet med berörda medlemsstater för att införa de bevarandeåtgärder och regleringar av fisket som behövs.

Förslaget bör kompletteras med att undersöka och följa upp varför redan genomförda förvaltningsåtgärder, som stängda områden, inte ger önskad effekt.

Länsstyrelsen tillstyrker även förslaget gällande regeringens omförhandling av de bilaterala fiskeavtalen, då det är avgörande att bevarandeåtgärder även gäller våra grannländer som har tillträde till våra fiskevatten in till 3 nautiska mil. En översyn bör innefatta en utredning om det överhuvudtaget går att förvalta våra bestånd i Västerhavet, om inte Danmark fiskar på motsvarande sätt.

17.13.7 Regleringar av fiske i skyddade områden

Länsstyrelsen tillstyrker förslaget då det stärker naturvärden och även gynnar fisket i ett längre perspektiv. Länsstyrelsen instämmer i slutsatsen att det generella arbetet med fiskereglering i marina skyddade områden behöver fortgå enligt nuvarande arbetssätt. Vi instämmer dock inte i att det går att samordna med ett generellt förbud mot bottentråling.

Förslaget bör även omfatta att undersöka och följa upp varför redan genomförda förvaltningsåtgärder, som stängda områden, inte ger önskad effekt. Det gäller i synnerhet återkomst av stor torsk. Om resultaten visar att områdena är för små, så kan en förändring av trålgränserna behövas, möjligen samtidigt med andra åtgärder för att uppnå störst effekt. Det samlade fisketrycket verkar fortfarande vara så stort att det påverkar återkomsten av stor rovfisk som torsk. På västkusten bedrivs knappt något riktat fiske, utan torsken fångas genom bifångst i trålfisket. En åtgärd för att minska dessa bifångster kan vara selektiva redskap, förutsatt att det går att genomföra sådana både i Sverige och Danmark.

17.13.8 Satsning för att öka andelen stor fisk i kustekosystemen

Länsstyrelsen tillstyrker förslaget att kustlänsstyrelserna ska ta fram länsvisa åtgärdsplaner för fiskevården. Dessa åtgärdsplaner behöver ha ett brett angreppssätt och inte bara hantera själva fiskevården. Länsstyrelserna i Västra Götaland, Halland och Skåne har antagit en *Strategi för skydd och förvaltning av marina områden i Västerhavet*¹ vilken kan ses som en början och ett viktigt underlag till dessa planer.

Länsstyrelsen tillstyrker förslaget att en anmälnings- och rapporteringsskyldighet för fritidsfisket bör införas. Det är viktigt att höja kunskapen om fritidsfiskets fångster för att få ett bättre underlag för fiskförvaltningen i kustområden.

Länsstyrelsen tillstyrker förslaget att en särskild utredare ska se över förutsättningarna för en fiskevårdsavgift för fiske vid kusten. En sådan avgift har länge efterfrågats, som går direkt tillbaka till fiskevårdsåtgärder. Om en avgift för fritidsfiske införs längs kusterna är det viktigt att den oavkortat går till fiskevård i de vattenområden som nyttjas. Det bör vara en statlig uppgift att fördela dessa medel samt prioritera enligt regionalt satta mål. För närvarande utför eller fördelar myndigheterna fiskevårdsmedel som finansierar större del av fiskevården i landet samt kopplar detta till bland annat miljömålsarbetet och arbetet med skyddet av hotade arter. Finansiering via myndigheter blir dessutom en garant för medborgarnas insyn i processen. Att sätta ett pris på ett fiskeuttag ökar värdet av fisken och fritidsfisket i sig. Det ligger ett reellt värde i fisket och i att bevara dess uppväxt- och lekområden. Fisken som idag förvaltas och studeras är ofta de som har ett tydligt kommersiellt värde och det finns flera arter som har strukturerande effekter på ekosystemet som är dåligt undersökta. Här kan medel från fiskevårdsavgiften göra nytta.

17.13.9 Förvaltning av säl och skarv ingår i en ekosystembaserad havsförvaltning

Länsstyrelsen tillstyrker förslagen då förvaltningen av säl och skarv sannolikt har stor betydelse för hur och var stor rovfisk kan etablera sig. Länsstyrelsen delar Miljömålsberedningens bedömning att en helhetssyn behövs i förvaltningen av fiskbestånden och bestånden av säl och skarv.

Länsstyrelsen vill påpeka att ytterligare en anledning till det låga intresset för säljakt, sannolikt är nuvarande förbud mot handel med sälprodukter. Förbudet innebär att det inte kommer att vara möjligt att kommersialisera jaktprodukter från

¹ <https://www.lansstyrelsen.se/vastra-gotaland/tjanster/publikationer/2020/strategi-for-skydd-och-forvaltning-av-marina-miljoer-och-arter-i-vasterhavet.html>

säl. Det innebär också att det största kommersiella värdet av säljakten i dag bedöms finnas inom jaktturismen.

Länsstyrelsen påminner om att sälstammarna har ökat de senaste åren och att kvoterna för skyddsjakt i Naturvårdsverkets beslut har höjts varje år. Kvoterna har höjts i syfte att säkerställa att alla skadedrabbade får möjlighet att fälla problemgörande sälar inom ramen för Naturvårdsverkets beslut om skyddsjakt. Kvoten är alltså hög för att förhindra att antalet sälar som behöver fällas vid skadeproblem är fler än vad beslutet om skyddsjakt medger. Syftet med skyddsjakten är per definition inte att fylla den beslutade maximala kvoten, utan att ta bort enskilda skadegörande sälindivider. Detta är troligen anledningen till att kvoten inte fylls, snarare än ovan nämnda faktorer.

Om en licensjakt införs även på knobbsäl vilket föreslås i den pågående översyn av jaktförordningen som Naturvårdsverket lämnade 2020 till regeringen, så anser Länsstyrelsen att förbudet mot handel av sälprodukter borde ses över för att avskjutningsmålen med licensjakt ska uppfyllas. Om handel med sälprodukter tilläts, skulle ett system med intyg och chipmärkning av sälprodukterna kunna vara ett sätt att bibehålla kontroll och kunna utöva tillsyn över handeln.

För att skapa helhetssyn i förvaltningen av fiskbestånd och bestånden av säl och skarv är det viktigt att öka kunskapen om sälens och skarvens födointag och beståndsreglerande verkan både i Östersjön och i Västerhavet. Eftersom haven skiljer sig så mycket, måste studier göras i bägge områdena. Vi stödjer därför att förvaltningen av säl och skarv bör genomföras regionalt, men utifrån nationella mål och riktlinjer.

17.13.10 Ändring i fiskelagen för fiske av ostron

Länsstyrelsen tillstyrker förslaget då det innebär att det är möjligt att fiska det invasiva stillahavsostronet (*Magallana gigas*). I föreslagen lydelse för område anges dock ”Vid Skånes västra kust och vid kusten i Hallands län samt Göteborgs och Bohus län”. Göteborgs och Bohus län behöver ändras till Västra Götalands län.

Länsstyrelsen ifrågasätter dock att fiskerätten sträcker sig ut till 200 m när det gäller ostron, då den enskilda fiskerätten sträcker sig ut till 300 m (eller 3 meters djupkurva). Enklast vore med samma avstånd som redan gäller för fiskerätten och som även gäller för det förlängda strandskyddet (300 m).

18 Sjöfarten och havet

18.9.1 Havs- och vattenmyndigheten får nya uppgifter och en tydligare roll i frågor om sjöfartens påverkan på havsmiljön

Länsstyrelsen tillstyrker förslaget om att Havs- och vattenmyndigheten får ett tydligt ansvar för frågor om sjöfartens påverkan på havsmiljön och dess ekosystem och att det integreras och beaktas i internationellt, nationellt och regionalt arbete med strategier, planer och förvaltning.

Länsstyrelsen tillstyrker förslaget om att Havs- och vattenmyndigheten, Transportstyrelsen, Trafikverket och Sjöfartsverket ska samverka i frågor som rör sjöfartens påverkan på de marina ekosystemen.

19 Undervattensbuller

19.7.1 Fastställ fler miljö kvalitetsnormer för undervattensbuller

Länsstyrelsen tillstyrker förslagen.

19.7.2 Havs- och vattenmyndigheten ska ha ett övergripande ansvar för frågor om undervattensbullers påverkan på marina ekosystem

Länsstyrelsen tillstyrker förslagen.

19.7.3 Havs- och vattenmyndigheten ska se till att miljöövervakningsdata om undervattensbuller lagras och görs tillgängligt

Länsstyrelsen tillstyrker förslagen.

19.7.4 Hastighetsgränser för fritidsbåtar

Länsstyrelsen gör bedömningen att vi i större utsträckning kan använda befintlig lagstiftning, för att reglera eller förbjuda fritidsbåtar i känsliga områden.

20 Marint områdesskydd

På sidan 1044, i Tabell 20.1 *Formellt skyddade marina områden 2019-12-31* står att skyddet inom nationalpark omfattar 45 981 ha. Det är felaktigt då Kosterhavets nationalpark som är den hittills enda marina nationalparken omfattar totalt 38 900 ha varav 38 040 ha är hav.

20.9.1 Nytt etappmål för marint områdesskydd

Länsstyrelsen tillstyrker förslaget om ett etappmål för marint områdesskydd då det kan underlätta arbetet att bilda nya marina skyddade områden och ge det mer acceptans. Etappmålet som föreslås är ambitiöst men ett rimligt mål som går att nå om länsstyrelserna får tillräckliga resurser för både skydd och marin förvaltning.

Det är väsentligt med ett representativt, ekologiskt sammanhängande och funktionellt nätverk, så att inte allt fokus ligger på procentsatserna. Det har en stor betydelse hur skyddet fördelar sig, både geografiskt och på olika naturtyper samt att det är ett funktionellt skydd. Det är även viktigt att regeringen i ett tidigt skede ger Havs- och vattenmyndigheten och Naturvårdsverket i uppdrag att klargöra vilka rättsliga verktyg som kan klassas som *Andra effektiva områdesbaserade bevarandeåtgärder* (OECM:s) för svenska förhållanden.

Det behöver också tas fram en svensk tolkning av vad ett *strikt skydd* innebär. Termen *opåverkade områden* som finns i den nationella handlingsplanen för marint områdesskydd är olycklig, eftersom den i andra sammanhang används för områden som aldrig har varit nämnvärt påverkade av människan. Den bör ersättas av termen *strikt skyddade områden*.

Länsstyrelsen delar Miljömålsberedningens uppfattning att det är viktigt med en flexibilitet i utformningen av det marina områdesskyddet, så att det blir så effektivt som möjligt för skydd av arter och livsmiljöer, samtidigt som ett långsiktigt

hållbart nyttjande kan tillåtas. En väg att åstadkomma det är genom zoneringsområden inom formellt skyddade områden. Ett generellt förbud mot bottentrålning inom skyddade områden skulle motverka ett sådant arbetssätt.

Länsstyrelsen delar Miljömålsberedningens slutsats om att det behövs en samordnad och effektiv uppföljning både inom och utanför skyddade områden och att länsstyrelserna behöver särskilda resurser för uppföljning av skyddade marina områden.

20.9.2 Regleringar i opåverkade områden

Länsstyrelsen anser att förslaget om kompletteringen i 7 kap 4 § miljöbalken behöver förtydligas. Vad som avses med att det ska finnas en möjlighet att bilda naturreservat i syfte att bevara opåverkade områden och för att klimatanpassa värdefulla naturmiljöer eller livsmiljöer för skyddsvärda arter? Begreppet *opåverkade områden* förknippar många idag med områden som redan har en mycket begränsad påverkan av mänskliga aktiviteter. De har därför ofta höga naturvärden och/eller stora värden för friluftslivet och kan därför redan skyddas som naturreservat med nuvarande lagstiftning. Att områden ska kunna få ett strikt skydd för att på sikt kunna bli opåverkade områden, handlar mer om att det ska bli möjligt att reglera även kommersiell sjöfart och Försvarsmaktens verksamhet. Områden med arter eller livsmiljöer som är hotade av klimatförändringarna kan redan idag skyddas och klimatanpassningsåtgärder tas med i en skötselplan. Om utredningen i stället avser en möjlighet att skydda idag triviala livsmiljöer som framtida refuger för arter, så bör det klargöras och förslaget formuleras om.

Länsstyrelsen delar inte bedömningen att det finns en risk med att skydda opåverkade områden utan betydande bevarandevärden, bara för att uppnå procentandelen av strikt skyddade områden. I arbetet med områdesskydd prioriteras alltid områden med höga naturvärden och hotade livsmiljöer/arter. De skyddade områden som idag inte har ett tillräckligt skydd beror till stor del på att det längs kusten finns många gamla områdesskydd, ofta i form av naturvårdsområden, som har bildats med syfte att främst gynna friluftslivet. Länsstyrelserna har påbörjat ett omfattande arbete med att se över syften och föreskrifter i äldre naturreservat och att ta fram relevanta skötselplaner som inkluderar den marina miljön. Det är därför viktigt att länsstyrelsernas roll och uppdrag för det marina områdesskyddet förtydligas och att det ges tillräckliga resurser som länsstyrelserna disponerar.

Länsstyrelsen tillstyrker förslaget att Sjöfartsverket, Transportstyrelsen och Försvarsmakten ska samverka med länsstyrelsen i frågor som rör marina skyddade områden.

Länsstyrelsen avstyrker förslaget att Transportstyrelsen, Sjöfartsverket och Havs- och vattenmyndigheten gemensamt ska ta fram en vägledning för reglering av sjöfarten, inklusive fritidsbåtar, i marina skyddade områden. I dagsläget ser länsstyrelsen inget behov utav en sådan vägledning när det gäller fritidsbåtar. Däremot delar länsstyrelsen Miljömålsberedningens bedömning att det behövs en vägledning och utveckling av praxis för att bättre kunna reglera till exempel sjöfart och Försvarsmaktens verksamhet, i syfte att nå ett strikt skydd som beskrivs i avsnitt 20.9.1.

20.9.3 En stärkt organisation med länsstyrelserna i centrum

Länsstyrelsen avstyrker förslaget då vi inte anser att samarbete mellan län om att bilda ett nätverk av marina skyddade områden behöver regleras i förordningen. Ett samarbete mellan de tre länen i Västerhavet har redan etablerats, genom att vi gemensamt har antagit en *Strategi för skydd och förvaltning av marina områden i Västerhavet*. Motsvarande samarbete finns också för de andra två havsområdena, där gemensamma handlingsplaner för marint områdesskydd har tagits fram. Länsstyrelsen anser dock att det är bra att Miljömålsberedningen uppmuntrar samarbete.

20.9.4 Bättre kunskapsunderlag behövs, särskilt för utbredning av arter och livsmiljöer samt konnektivitet

Länsstyrelsen delar Miljömålsberedningens bedömning att det behövs ett bättre kunskapsunderlag för att uppnå syftet med ett nytt etappmål för marint områdesskydd och att tillgången till djupdata och marin kartering av arter och livsmiljöer är central.

21 Kusten – där alla vill vara

21.10.3 Kunskapsunderlag för planering, skydd och åtgärdsarbete

Länsstyrelsen tillstyrker förslaget att länsstyrelserna ska få i uppgift att ta fram och tillhandahålla kunskapsunderlag för länets kustvattenområde. Länsstyrelsens Planeringskatalog nämns dock inte i delbetänkandet. Via Planeringskatalogen förmedlar länsstyrelserna statliga planeringsunderlag till den kommunala fysiska planeringen. Länsstyrelsen menar inte att Planeringskatalogen helt motsvarar behovet av det samlade planeringsunderlag till kustkommunerna som utredningen föreslår. Tjänsten utgör dock en viktig pusselbit för kommunernas överblick över alla de planeringsunderlag från olika fält som de behöver för en god planering i sina kust- och havsområden.

21.10.4 Skärpa kraven på den fysiska planeringen

Länsstyrelsen delar Miljömålsberedningens bedömning att det skulle kunna vara ändamålsenligt med ett riktat stöd till de kustkommuner som avser att utföra planering enligt PBL i sina kust- och havsområden. Det skulle kunna vara en morot för de kustkommuner som anger bristande resurser som skäl till att de ännu inte påbörjat planeringen i sina kust- och havsområden.

Länsstyrelsen skulle dock vilja nyansera bilden som utredningen målar upp av villrådiga kustkommuner som står inför att ta tag i den eftersatta planeringen av sina kommunala kust- och havsområden. Länsstyrelsen menar att det både har gjorts och kommer att göras en hel del insatser för att stödja kustkommunerna i detta viktiga arbete. Till exempel har kustlänsstyrelserna genom hela havsplaneringsprocessen jobbat aktivt med den kommunala förankringen och delaktigheten. Alla kustkommuner har under ett stort antal tillfällen givits möjlighet att delta i processen att ta fram de statliga havsplanerna. KOMPIS-stödet, som Länsstyrelserna förvaltade, fyllde en viktig funktion för att höja kustkommunernas mognad och kompetens vad gäller havsplaneringsprocessen.

Eftersom kommunal översiktsplanering handlar om hushållning med kommunens mark- och vattenområden, är det underförstått att länsstyrelsens ansvar för att stötta den kommunala planeringen även inbegriper kommunala kust- och havsområden. Detta ansvar skulle dock kunna förstärkas i flera lagstiftningar, liksom kustkommunernas ansvar att planera sina kust- och havsområden. Bland annat konstaterar Länsstyrelsen att havsplaneringsförordningen inte innehåller något om tillämpningen av de statliga havsplanerna. Mer vägledning från centralt håll om förhållandet mellan den statliga havsplanen och den kommunala översiktsplanen vore önskvärt. Enligt Länsstyrelsens uppfattning, bör Boverket få i uppdrag att utveckla sin vägledning för kommunal kust- och havsplanering.

Det finns en vanlig missuppfattning att havsplanering, såväl lokalt som nationellt, kan reglera olika verksamheter och kanalisera till exempel åtgärdsprogram, fiskeregleringar och regleringar av sjöfart. Fysisk planering, inklusive havsplanering, är en mycket viktig pusselbit i arbetet för att uppnå målet om en levande kust och skärgård och uppnå god miljöstatus i våra kust- och havsområden. Havsplanering är dock enbart ett av flera verktyg som behövs för att uppnå dessa mål och styrkan i detta instrument är främst att peka ut mest lämplig användning av ett havsområde.

21.10.5 Havs- och vattenförhållanden ska kunna inkluderas i detaljplan

Länsstyrelsen tillstyrker förslaget om att förtydliga att en detaljplan som en kommun beslutar om också kan innehålla skyddsåtgärder för att motverka negativ påverkan på vattenmiljön i 4 kap 12 och 14 §§ plan- och bygglagen. Detta är ett viktigt tillägg till lagstiftningen, som skulle möjliggöra för kommunerna att föreskriva skyddsåtgärder för att begränsa ytterligare försämringar av havs- och vattenmiljön med tydligt stöd i författning.

Trots de ändringar som gjordes i lagstiftningen 2019 med anledning av propositionen om vattenmiljö och vattenkraft (prop. 2017/18:243) framgår det med nuvarande författningsbestämmelser inte tydligt att exempelvis försämringsförbudet för miljö kvalitetsnormer för vattenmiljön (5 kap 4 § miljöbalken) ska tillämpas parallellt med hela plan- och bygglagen. Det är viktigt att detta tydliggörs gentemot kommunerna.

Länsstyrelsen vill därför komplettera förslaget, då vi anser att det behövs ett tillägg i plan- och bygglagen så att det tydligt framgår att försämringsförbudet innebär att miljö kvalitetsnormen inte får äventyras. Det innebär att en verksamhet eller åtgärd som tillståndsprövas enligt plan- och bygglagen inte på ett negativt sätt får påverka förutsättningarna att nå miljö kvalitetsnormen som ska uppnås vid en viss tidpunkt. Det skulle kunna åstadkommas genom att hela 5 kap MB ska gälla vid tillämpningen av plan- och bygglagen och inte bara miljö kvalitetsnormerna.

21.10.6 Strandskyddet är särskilt viktigt i grunda kustområden

Länsstyrelsen tillstyrker förslagen ändring i 7 kap 13 § men anser att ändringen bör kompletteras. Länsstyrelsen välkomnar att det i bestämmelserna om strandskydd införs förtydligande tillägg om att sådant skydd också syftar till att nå god miljöstatus enligt havsmiljöförordningen (2010:1341) samt god ekologisk status och god kemisk status enligt vattenförvaltningsförordningen (2004:660). Dock bör också läggas till god bevarandestatus enligt art- och habitatdirektivet och fågeldirektivet.

21.10.7 Förbättra handläggning, uppföljning och tillsyn av muddring och dumpning

Länsstyrelsen delar inte bedömningen att förslagen med kunskapsunderlag (avsnitt 21.10.3) täcker behovet för att skapa stärkare skydd i ärendeprövning för särskilt skyddsvärda områden.

Med befintlig lagstiftning är det svårt säkerställa att till exempel ålgräsängar och blåmusselbankar beaktas i beslutsprocesser för vattenverksamhet. Regelverket är inte tillräckligt för att säkerställa att till exempel muddringar, dumpningar, exploatering och båtliv inte ger en negativ effekt på dessa skyddsvärda områden. I nuläget finns endast rapporter och publicerad forskning att tillgå som stöd. Länsstyrelsen saknar därför ett förslag som bidrar till ett starkare regelverk som fångar upp de kumulativa effekterna som bidrar till minskningen av bland annat ålgräsets utbredning. I delbetänkandet nämns behovet av att utveckla miljö kvalitetsnormer i grunda områden som framförallt tar hänsyn till att områden som är särskilt känsliga eller ekologiskt viktiga för att ge större genomslagskraft i bedömningen av ekologisk status. Det anser Länsstyrelsen är ett bra och viktigt förslag att fortsätta utveckla.

23 Kunskap och forskning

23.1.1 Överväganden och förslag – Havsmiljöinstitutets uppdrag förnyas till 2030

Länsstyrelsen tillstyrker förslaget.

24 Effektivare myndigheter i offentligt havsmiljöarbete

24.11.2 1:11-anslaget Åtgärder för havs-och vattenmiljöåtgärder

Länsstyrelsen tillstyrker förslaget men vill istället för att respektive länsstyrelse ges dispositionsrätt till anslagsmedel på var sin anslagspost, bör länsstyrelserna ges en gemensam dispositionsrätt.

Länsstyrelsen tillstyrker även förslaget om ett nytt anslag för statsstöd till lokala havs- och vattenvårdsprojekt. Länsstyrelsen håller dock inte med om att omfördelning av pengar från 1:11-anslaget är rätt lösning, då det innebär att bidrag till andra projekt kommer behöva minskas, till exempel inom lokala åtgärder för en bättre vattenmiljö (LOVA). Länsstyrelsen ser redan denna risk då 1:11-anslaget minskar betydligt i prognosen för 2023. Därför kan det komma att behövas en extra finansiering för det lokala arbetet för havs- och vattenmiljöer ska få kraft att utvecklas.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av länsöverdirektören Lisbeth Schultze, med vattenvårdshandläggare Sara Svedlindh som föredragande. I den slutliga handläggningen har också avdelningschefen Sandra Brantebäck, avdelningschefen Sven Swedberg och enhetschefen Annika Kjellkvist medverkat.

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.